

Nr 1 2007

Miljömålsportalen

Miljömålsarbete sker på bred front runt om i Sverige. På Miljömålsportalen www.miljomal.nu hittar du samlad information om miljömålsarbete, nationell och regional miljömålsuppföljning med mera. Ambitionen är att även lokala miljömål och indikatorer ska publiceras på portalen.

Innehåll Nr 1

Ny upplaga av Miljömålen i Södermanlands län på remiss 2

Bedömningsrapport 2006 publicerad 2

Höga naturvärden i länets grunda havsvikar 3

Ca 30 regionala indikatorer på Miljömålsportalen uppdateras 1 juni! 3

Greppa Näringen på fast mark i Sörmland! 4

Sörmlands kommuner och lansting har enats om hållbarhetsindikatorer 6

LÄNSSTYRELSEN
Södermanlands län

Miljömål i fokus

Nyhetsbrev om miljömålsarbetet från
Länsstyrelsen i Södermanlands län

Välkomna till det första numret av Miljömål i fokus 2007!

De regionala miljömålen för Södermanlands län antogs 2002. Nyhetsbrevet är ett sätt för oss på länsstyrelsen att visa vad som händer i det regionala miljömålsarbetet. Informationen finns även på länsstyrelsens hemsida www.d.lst.se under rubriken Miljömål. Hör gärna av dig till Anna Larsson, miljömålssamordnare på länsstyrelsen, med förslag på artiklar och innehåll.

Ny båttvätt i Trosa hamn

Förhöjda halter av miljögifter från båtbottnfärger har hittats i naturhamnar längs Sörmlandskusten. Ännu högre är halterna i småbåtshamnarna. Den nya båttvätten i Trosa hamn ska hjälpa till att lösa problemet.

Länsstyrelsen har hittat det mycket giftiga ämnet tributyltenn på botten i naturhamnar i Sörmland, i halter som har en klart negativ påverkan på det marina livet, bland annat genom att störa organismernas fortplantning. Halterna i småbåtshamnarna i Nyköping, Trosa och Oxelösund är enligt länsstyrelsens mätningar ännu högre.

De grunda havsvikarna som nyttjas som naturhamnar är mycket produktiva områden. Det är här som mycket ljus finns tillgängligt och alger och växter är som mest produktiva. Dessa miljöer ger gott skydd åt fiskar och dessutom innehåller de mat åt både små-

djur och fisk. De grunda vikarna är både barnkammare och skafferi för flera av havets fiskar och är på så vis basen för livet i Östersjön.

Mätningarna gjordes sommaren 2006 och speglar det som hamnat på botten de senaste åren, visar även att halterna av zink och koppar är förhöjda i småbåtshamnarna och naturhamnar. Många av de färger som kallas för giftfria färger har visat sig innehålla miljögifter och ha stor påverkan på växter och djur. Det skulle därför vara bra att frångå användandet av båtbottnfärger och istället tvätta bort påväxten. Genom att använda båttvätten kan enskilda fritidsbåtsägare hjälpa till att stoppa utsläppen av gifterna

i båtbottnfärger. Den nya tvätten kan tvätta både segelbåtar och motorbåtar och har ställbara borstar som ska komma åt hela underredet. Det krävs ungefär tre tvättar per säsong. Det viktigaste är att tvätta när havstulpanerna har satt sig, i slutet av juli eller i början av augusti. När havstulpanerna känns som små knottor är det dags att tvätta bort dem.

Mer information om båtbottnfärger, havstulpaner och båttvätten hittar du på [Informationscentralen för Egentliga Östersjöns hemsida](http://Informationscentralen.forEgentligaOstersjons.hemsida).

Kontaktperson
Sofi Nordfeldt
0155-26 40 05

Ny upplaga av Miljömålen i Södermanlands län på remiss

Nu är det dags för en första översyn av de regionala miljömålen. Länsstyrelsen har arbetat fram ett förslag på reviderade miljömål som nu skickas ut på bred remiss i länet. Svaren ska vara inne senast den 30 september 2007.

Ansvaret för att nå miljömålen och åstadkomma ett ekologiskt hållbart samhälle vilar inte enbart på politiker och myndigheter utan även på alla och envar. Det är vi som enskilda länsinvånare, företag och organisationer som skapar och upprätthåller de värden som vill ska finnas i vår vardag, idag och i framtiden, därför vill vi att många deltar i arbetet med att revidera målen.

Riksdagen har sedan länge fattat beslut om sexton miljökvalitetsmål för Sverige. 15 av dessa anpassades år 2002 och 2003 till regionala mål för Södermanlands län. (Målet om storslagen fjällmiljö är inte aktuellt i länet.) Strävan efter att nå målen är en av grundpelarna i arbetet för ett hållbart samhälle.

Förslaget på reviderade

mål har utformats med utgångspunkt från de tidigare regionala målen, de nationella miljökvalitetsmålen och de nationella delmål som presenteras i miljömålspropositionen 2004/05:150 samt de regionala förutsättningarna i länet. Arbetet med att revidera de regionala miljömålen har pågått under större delen av 2006 och en bit in på 2007.

Vår förhoppning är att länets olika aktörer inspireras av målen och omsätter dem i praktisk handling i sin egen verksamhet. Miljömålen kan med fördel användas som utgångspunkt i företags och organisationers miljöledningssystem, i myndigheternas tillstånds- och tillsynsarbete, i kommunal planering och som vägledning för kommunernas egna miljömål. Ju fler vi blir som arbetar tillsammans mot

samma mål desto större möjligheter har vi att lämna över en bra miljö till våra barn och barnbarn.

Förslaget till reviderade regionala miljömål finns att läsa på Länsstyrelsens hemsida www.d.lst.se. Där finns också de miljömål som gäller

idag. På Miljömålportalen www.miljomal.nu finns mer information om miljökvalitetsmålen och arbetet med miljömålen.

Kontaktperson:
Anna Larsson,
0155-26 41 33

Bedömningsrapport 2006 publicerad

Under 2006 genomförde Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen den första samlade bedömningen av möjligheterna att nå miljömålen i Södermanlands län. Bedömningen presenterades den 30 november 2006 på Miljömålportalen, www.miljomal.nu. För att ytterligare sprida resultatet av bedömningen har länsstyrelsen tagit fram en rapport, När vi miljömålen? (Länsstyrelsens rapport nr 2006:8), som skickats till länsstyrelser,

myndigheter, länets kommuner, en bred krets av organisationer och företag samt länets gymnasieskolor.

Rapporten kan beställas gratis samt laddas ned i pdf-format på Länsstyrelsens hemsida: www.d.lst.se

Kontaktperson på Länsstyrelsen för frågor som rör miljömålsrapportens innehåll är Maria Gustavsson (0155-26 40 06).

Höga naturvärden i länets grunda havsvikar

För att öka kunskapen om den biologiska mångfalden i havsmiljön genomför miljöenheten vid Länsstyrelsen i Södermanland inventeringar av grunda havsvikar i länet. Nu presenteras resultatet i rapporten Fiskrekrytering och undervattensvegetation.

Reproduktionsstörningar hos framförallt abborre och gädda har konstaterats i flera län utmed Östersjökusten. Länsstyrelsen har därför undersökt fiskyngelförekomst i utvalda vikar utmed Sörmlandskusten för att se hur situationer ser ut i vårt län. Utöver yngelundersökning har även vegetationen inventerats i respektive område.

Under 2006 inventerades 16 vikar från Oxelösund till Trosa varav sju har inventerats under tre år. Rapporten Fiskrekrytering och under-

vattensvegetation innehåller den fjärde inventeringen av grunda vikar i Södermanland. Undersökningarna ingår i den regionala miljöövervakningen. Den första rapporten (2002:4) innehåller en översiktinventering av 184 vikar i länet som utfördes sommaren 2002. Denna rapport liksom rapport 2005:6 och 2006:5 fokuserar på undervattensvegetation och fiskyngelförekomst i grunda vikar.

Resultaten visar att flera av de undersökta vikarna har höga till mycket höga naturvärden. En ovanlig kransalg (*Chara horrida*) förekommer i flera områden. Den kalla våren 2004 medförde låg förekomst av abborre- och gäddyngel i länet. Glädjande nog

visade det sig i 2005 och 2006 års undersökning att i flera av de undersökta vikarna sker reproduktion av varmvattengynnade arter som abborre och gädda. Flera av de undersökta vikarna kan vara mycket viktiga reproduktionslokaler.

Den tidsserie av fiskyngelstudier som nu byggs upp för havsvikar i Södermanlands län är mycket viktigt som referensmaterial för att följa upp hur eventuella re-

produktionskador utvecklar sig i länet. Rapporten ger oss ökad kunskap om kusten och bidrar med viktig kunskap för säkerställande av våra marina miljöer.

Rapporten finns på länsstyrelsens hemsida:

www.d.lst.se

*Kontaktperson
Birgitta Andersson
0155-26 41 54*

Ca 30 regionala indikatorer på Miljömålsportalen uppdateras 1 juni!

På Miljömålsportalen, www.miljomal.nu, presenteras indikatorer som visar förändringar för faktorer som är viktiga för uppföljningen av miljö kvalitetsmålen och dess delmål. Flertalet indikatorer har en regional upplösning, och är därför ett viktigt underlag till bedömningen av om de regionala miljömålen kan nås. Kontinuerlig uppdatering sker när nytt dataunderlag

finns tillgängligt. Under våren kommer dataunderlag och kommenterande text uppdateras för ca 30 indikatorer med regional upplösning. De uppdaterade indikatorerna publiceras på miljömålsportalen den 1 juni.

*Kontaktperson
Maria Gustavsson
0155-26 40 06*

Håll utkik på Länsstyrelsens hemsida efter rapporter från miljöövervakningen. Fiskrekrytering och undervattensvegetation ligger redan där. Inom kort kommer fler rapporter bland annat om situationen för mjukbottenfauna i havet och hur blåstången trivs.

Greppa Näringen på fast mark i Sörmland!

Känner du till rådgivningskampanjen Greppa Näringen? Redan första kampanjåret i Södermanland anslöt sig lantbrukare med tillsammans 12 % av åkermarken frivilligt till Greppa Näringen för att ta upp kampen mot övergödningen i Sörmland. Genom Greppa Näringen får lantbrukaren utbildning och enskild rådgivning om vad han eller hon kan göra på gården för att minska övergödningen i vattendragen och för att minska läckaget av kemiska bekämpningsmedel.

Kampanjen pågår sedan år 2000 i Sydsverige och där har man redan kunnat se resultatet av rådgivningen. Minskat kväveläckage har konstaterats från grödorna, spridningen av stallgödsel och handelsgödsel har förbättrats ur miljösynpunkt, odlingen av fånggrödor har ökat och gödselgivorna har sjunkit något. I Söder-

manland finns drygt 10 lantbruksrådgivare som åker runt på gårdarna och diskuterar allt från kväveinnehåll i foder och gödselspridning på djurgårdarna till skyddszoner och kemikaliehantering på spannmålsdominerade gårdar. På gårdarna i Södermanland är det mycket svårare att påverka

läckaget av kväve än det är i Sydsverige, men någon åtgärd finns det alltid som man kan göra utan orimliga kostnader.

Tack vare det nya Landsbyggsprogrammet, som är delfinansierat av EU, kommer med all sannolikhet kampanjen att fortsätta ytterligare några år. Kampanjen drivs

av LRF, Länsstyrelserna och Jordbruksverket tillsammans. Vill du slå ett slag för kampanjen i dina trakter? Prata med din lokala LRF-avdelning eller ring Länsstyrelsen!

*Kontaktperson
Åsa W Broberg
0155-26 41 48*

Vill du lära dig vad man ska tänka på när man kommunicerar miljöfrågor?

Då ska du åka till Gnesta den 10 maj! För mågan att kommunicera med olika aktörer i samma organisation eller mellan organisationer är avgörande för möjligheterna att få fler att aktivt arbeta för en bättre miljö kvalitet. Miljöfrågor kräver att aktörer med olika perspektiv och intressen ska samverka, vilket innebär både svårigheter i form av risk för konflikter och lösningar men också möjligheter i form av bredare perspektiv och bättre förankring.

Datum: 10 maj 2007

Plats och Lokal: Gnesta, Elektron B-salen

Tid: 13.15-16.00

Tema: Miljökommunikation

Ta tillfället i akt och kom och diskutera vad vi kan göra för att bli ännu bättre på att kommunicera miljöfrågor! Anmälan skickas via e-post till anna.larsson@d.lst.se senast fredagen den 4 maj.

Väl mött!

Bertil Karlsson, Gnesta kommun, Anna Larsson, Länsstyrelsen

Sörmlands kommuner och landsting har enats om hållbarhetsindikatorer

Som ett första steg i att förverkliga Lissabonstrategin har kommunernas politiska ledning och kommuncheferna i Sörmland enats om att pröva ett antal av de indikatorer som finns upptagna i strategin.

Enligt Regionförbundets nyhetsbrev har alla kommuner bestämt sig för att ställa sig bakom de 11 indikatorerna och regionförbundet har åtagit sig att hjälpa till med

statistik. Det är sedan upp till kommunerna att sätta mål som är kopplade till kommunernas egna verksamhetsplaner. De 11 indikatorer som landstinget och kommunerna har enats om att mäta är

- Befolkningsstillväxt
- Sysselsättningsgrad %
- Sysselsättningsgrad utomnordiskt ursprung %
- Lönesumma/invånare
- Samlat resultat/omsättningstillväxt
- Antal nystartade företag

- Utbildningsnivå, human kapital
- Koldioxid/basår/invånare (exkl SSAB)
- Andel miljöklassade bilar
- Andelen restavfall
- Hälsotal

Läs mer på Regionförbundets hemsida:

www.region.sormland.se

Nyhetsbrevet Miljömål i fokus

Ansvarig utgivare: Anders Jansson
Layout: Helena Claesson
Illustrationer: Tobias Flygar
Foto: Länsstyrelsen, om inte annat anges

Länsstyrelsen i Södermanlands län

Stora Torget
611 86 Nyköping
Telefon: 0155-26 40 00 vx
lansstyrelsen@d.lst.se

LÄNSSTYRELSEN
Södermanlands län

Miljömål i fokus Kontaktpersoner på länsstyrelsen

Anna Larsson (Miljömålssamordnare)
0155-26 41 33

Maria Gustavsson
(vik. samordnare reg. Miljömålsuppföljning)
0155-26 40 06

Hör gärna av dig med synpunkter och artikeltips